

IES LEIRAS PULPEIRO

MANUAL DE SUPERVIVENCIA

Guía para alumnos e alumnas de nova incorporación

ÍNDICE

	Páxina
1.- Introducción	3
2.- O centro	4
3.- Réxime horario e de saídas	5
4.- A convivencia	6
5.- O primeiro día: coñeces ás persoas titoras	7
6.- As taquillas	7
7.- Limpeza e orde na aula	8
8.- O pesadelo dos móbiles	8
9.- A túa representación no centro	9
10.- A avaliación da túa aprendizaxe	10
11.- Os canles de información	10
12.- Fóra da aula	11
13.- A túa opinión é importante	11

Antes de nada, gostaríanos darche a **BENVIDA** ao noso instituto, e agradecerche a ti e á túa familia a confianza que depositastes en nós nalgo tan decisivo como a túa formación. Desexamos que a túa estancia aquí sexa o máis pracenteira e proveitosa posible.

Con esta Guía queremos facilitar que a túa **INTEGRACIÓN** no noso centro sexa rápida e completa, e disipar tamén moitas das dúbidas e temores que suscita un cambio tan importante como o do lugar de escolarización (e, na maior parte dos casos, tamén da etapa educativa).

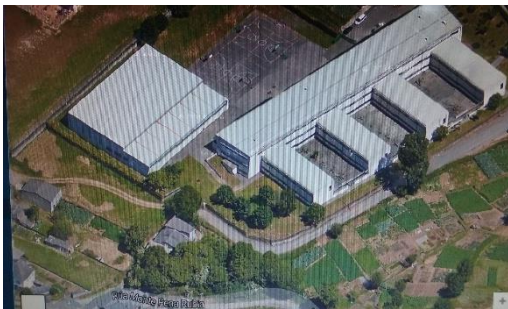
Nos distintos apartados da Guía iranse desagregando as cuestións que nos parecen máis relevantes nun primeiro contacto co centro. Así que imos aproveitar esta introdución, ademais de para darche a benvida, para tratar de suscitar en ti **UNHA REFLEXIÓN** que che axude a comezar esta nova fase da túa vida coas ideas o máis claras posible.

O cambio de centro bríndache unha oportunidade inmejorable de exporche desde cero como queres que sexa esta nova etapa. Hai cousas que dependen da túa vontade e outras que non. Entre as segundas están as túas capacidades e a túa situación familiar ou social; ninguén pode facerche un reproche por ter mellor ou peor fortuna nelas. Con todo, hai unha cousa que depende da túa vontade, e da que es **ÚNICO RESPONSABLE**: podes comportarte con respecto cara aos teus compañeiros e as túas compañeiras, cara ó teu profesorado e o persoal non docente, e ser coidadoso coas infraestruturas e equipamentos do centro. Ou podes non facelo. Iso é unha decisión túa, depende de ti e é algo que está ao alcance de case todas as persoas.

Asegurámosche que, se a túa **ACTITUDE** é positiva, o teu paso polo instituto será moito máis tranquilo, frutífero e feliz. Con todo, se te deixas levar polo discutible atractivo da mala conduta, acabarás tendo problemas de todo tipo (no centro, coa túa familia, de rendemento académico, de autoestima, e un longo e penoso etcétera). Problemas que, moitas veces, non son máis que o principio doutros máis graves.

Convidámoste a que, antes de seguir lendo a Guía, dediques un intre a reflexionar sobre esta cuestión e, se é posible, tomes unha **DECISIÓN** intelixente e firme.

Para empezar, tal vez che interese saber algo máis do noso instituto e da súa breve HISTORIA.

Nestes últimos anos o número de alumnos/as ven rondando os catrocentos cincuenta, procedentes na súa maior parte da área de influencia do centro e, en concreto, dos seus colexios adscritos de educación infantil e primaria (CPI Casás, CPI Menedez Pelayo) e CEIP de Friol.

As instalacións e equipamentos cos que conta o instituto son os habituais nun centro público destas características en Lugo. O propio instituto goza dunha ampla zona axardinada .

O EDIFICIO PRINCIPAL, de tres plantas, é moi amplo, articulado en corredores moi longos que corren dun extremo ao outro, o cal permite unha orientación e mobilidade moi sinxelas. Ten catro apéndices rectangulares unidos ao corpo principal.

GUÍA DE SUPERVIVENCIA

Nada máis cruzar o acceso do centro , case enfronte, está a cafetería, á que, salvo por algunha razón excepcional, **só podes acudir no recreo**. Ademais de bocadillos, sérvense refrescos, bebidas non alcohólicas, etc.

Á dereita atopas a conserxería, un lugar moi importante para requirir información (e onde se fan tamén fotocopias). Aténdena dúas persoas, coas que debes mostrar sempre un trato moi amable, son dous membros máis da nosa comunidade ,e sempre están dispostos a axudar, eles reciben a moita xente ao longo do día. No corredor que arrinca en Conserxería, está a sala de profesores/as, onde descansan os profes nos momentos en que non dan clase. Como os tes ao teu alcance polo centro durante todo o día, neste lugar déixaos traballar tranquilos.

Se miras cara á esquerda, ao final do corredor hai dous lugares moi importantes. Xefatura de estudos e, xunto a el, está o despacho da orientadora. No primeiro está a xefa de estudos, persoa cordial, pero á que debes esforzarte por visitar o menos posible. A orientadora está á túa disposición para tratar problemas de rendemento académico, ou para aconsellarte nas decisións sobre a túa elección de estudos. No despacho anterior á Xefatura de Estudos está a directora.

Con todo, non esquezas que a primeira persoa de referencia para calquera cuestión é sempre o teu titor ou titora. Nese corredor está tamén a biblioteca, lugar para realizar o préstamo de libros, para estudar durante o recreo, ou para facer traballos en grupo.

Antes da biblioteca, á dereita, están os despachos do secretario e a vicedirectora. Estas dúas persoas, xunto coa xefa de estudos e a directora, compoñen o equipo directivo do centro. A secretaría, atendida por unha administrativa, é o lugar para tramitar asuntos tales como a matrícula, as validacións, a solicitude e recollida de títulos e outros certificados, etc.

3	REXIME HORARIO E DE SAÍDAS
---	----------------------------

A XORNADA LECTIVA diaria componse de períodos de 50 minutos cada un. Comeza ás 8,30 da mañá e termina ás 15,00 luns e martes e o resto dá semana saímos ás 14.00 . O recreo de 30 minutos de 11,00 a 11,30. E os luns e martes un descanso de 10 minutos antes das dúas últimas horas

A puntualidade á entrada é sumamente importante. O atraso é, ante todo, unha falta de consideración para co profesor/a e os compañeiros/as. Provoca, ademais, unha interrupción moi molesta ao principio da clase, sobre todo se son varios os alumnos/as que chegan tarde.

Ningún alumno/a, con independencia do nivel de ensino que curse, pode **ABANDOAR O CENTRO**. As familias deben acudir ó centro educativo e firmar un impreso que se lle proporcionará en Secretaría e avisar en Conserxería para que vaian á aula a buscar ó alumno. As familias non poden acercarse ás aulas para recoller ós seus fillos.

A SAÍDA DO INSTITUTO SEN AUTORIZACIÓN é un acto contra as normas de convivencia, cuxa reiteración se converte nunha conduta gravemente prexudicial para a convivencia, que se fará acreedora das correccións correspondentes, entre as que se pode atopar a suspensión por uns días do dereito de asistencia ao centro.

4	CONVIVENCIA
---	-------------

Na introdución á Guía convidábase a unha reflexión sobre como querías afrontar esta nova etapa da túa vida no noso instituto, deixando claro que, a diferenza do rendemento académico, dependente de múltiples factores, o teu comportamento depende case en exclusiva da túa **VONTADE**.

A nosa formulación da convivencia parte dunha premisa que, por máis evidente que pareza, ás veces non se asume con todas as consecuencias: o lugar ao que vés é un **CENTRO EDUCATIVO**, cuxa función esencial é procurarche unha boa formación académica. E debes esforzarte porque a túa actitude e o teu comportamento estean acordes co propósito desta institución. Dáse a circunstancia, ademais, de que o noso centro está financiado na súa totalidade con diñeiro público, co que o imperativo moral de todos os que a el acudimos a cumprir co noso deber, xa sexa como persoal docente, non docente ou, por suposto, como alumno ou alumna, é aínda maior.

A normativa vixente considera, en xeral, **CONDUTAS CONTRARIAS ÁS NORMAS DE CONVIVENCIA**, tipificándolas en máis ou menos graves, aquelas que impiden ou dificultan o cumprimento desa función propia do centro (dispós das mesmas na nosa páxina web). Debes saber, tamén, que esa mesma normativa **establece a non asistencia a clase sen motivo xustificado como unha conduta contraria ás normas de convivencia.**

O lugar onde se pon máis a proba a convivencia, e durante máis horas, é a aula, en clase. É tamén o momento onde mellor debe ser o teu comportamento, pois este repercute en todos os teus compañeiros/as e na calidade do ensino que reciben. As condutas contrarias ás normas de convivencia levan un **PARTE DE CONVIVENCIA**, redactado polo profesor/a. Segundo sexa a gravidade do sucedido, así o serán as medidas correctoras. Como a petición de desculpas por unha conduta inapropiada é un eximente, ti tes tamén á túa disposición un espazo nese parte, onde poderás ofrecer as explicacións que consideres oportunas.

Ante condutas gravemente prexudiciais para a convivencia no centro, aplicaranse as medidas correspondentes. Estas medidas e as actitudes que as motivan están expresadas con moita claridade no Decreto Lei 4/2011, do 30 de xuño, de convivencia e participación da comunidade educativa en materia de convivencia escolar., polo que se regulan os dereitos e deberes do alumnado e normas de convivencia nos centros docentes non universitarios sostidos con fondos públicos dá Comunidade Autónoma de Galicia.

5	O primeiro día: coñeces ás persoas titoras
---	--

O primeiro día do curso, á hora e lugar indicados (disporás desa información na páxina web e en paneis á entrada do instituto), acudirás á túa **AULA DE REFERENCIA**, aquela onde vas recibir a maior parte das clases, pois hai materias como música, informática, tecnoloxía, etc. que se dan nun espazo específico. Unha vez na túa aula de referencia coñecerás ao teu **TITOR OU TITORA**, que, ademais, darache clase nunha das túas materias. Vai ser unha persoa crave para ti, o principal contacto coa túa familia, e a quen debes acudir en primeira instancia ante calquera problema relacionado co centro, da natureza que sexa. El ou ela vanche a comentar ese primeiro día os aspectos fundamentais relativos ao funcionamento do instituto, vanche a entregar o horario de clases e vanche a explicar outras moitas cousas. Xa desde o primeiro día debes seguir as súas orientacións e consellos, que che serán sempre de moita utilidade.

Como está en contacto permanente cos profesores e profesoras que che dan clase, e dirixe as avaliacións e reunións do equipo docente do teu grupo, o teu titor/a será a persoa que máis saberá sobre ti e quen máis che poderá axudar. No teu horario semanal terás unha hora de tutoría, na que, ademais dunha serie de actividades programadas, é un bo momento para pór en común calquera tipo de cuestión que se expoña no grupo. Ademais, o titor/a ten unha hora de atención semanal a pais e nais, para tratar calquera asunto que se poida suscitar en relación co centro ou coa túa progresión académica.

Os primeiros días tes que ter coidado de que o **MATERIAL DIDÁCTICO** que adquiriches é o que efectivamente se vai a utilizar durante o curso (de acordo ás indicacións dos teus profesores), por se houbo algún erro ou malentendido na listaxe de libros de texto colgado na web do centro. Unha vez que te cerciores de que o material e os libros de texto son os idóneos, identifícaos coa con algún tipo de sinal. Sempre debes ser moi coidadoso coas túas cousas no instituto, pero eses primeiros días, de certo descoido e de material sen estrear, son especialmente propicios para que desaparezan cousas.

6	Taquillas
---	-----------

As taquillas son un equipamento que, desgraciadamente, vaise deteriorando co uso (e ás veces co mal trato) de maneira moi rápida. Teñen dúas grandes utilidades, a de impedir que se teña que ir cargando con todo o material todos os días e a de facilitar o seu control e protección. Con todo, non é un equipamento, para entendernos, de oferta obrigatoria, como tampouco é obrigatoria o seu uso. O centro, e menos aínda nos tempos que corren, non pode asumir por si só a súa reposición e mantemento, por non falar da adquisición de novas taquillas para outros espazos. Por este motivo (e para que se lles teña un maior respecto) pareceunos xusto que os seus beneficiarios fagan unha pequena achega polo seu uso, dedicada na súa totalidade a mellorar este servizo, de maneira que as persoas interesadas na súa goce deberán entregar 5

euros, en concepto de aluguer e fianza (que son devoltos a final de curso contra a entrega da chave).

O Secretario é a persoa que facilitará as chaves, recollerá o diñeiro e tomará nota dos usuarios nun documento de rexistro. Desde aquí instámosche a que **COIDES** deste equipamento, que é a única forma de poder ampliálo co tempo a todas as aulas do centro e de que ti, e os que veñan detrás de ti, poidan gozar del nas mellores condicións posibles.

7	Orde e limpeza na aula
---	------------------------

Existe un malentendido moi corrente na nosa sociedade que é o de considerar que os equipamentos públicos non teñen propietario, non son de ninguén. Semellante teoría parece dispensar aos seus usuarios de calquera compromiso no seu bo uso e mantemento. Sucede, con todo, todo o contrario: os bens públicos non só teñen propietario, senón que os seus propietarios somos todos. Pero non en abstracto, senón da maneira máis concreta posible: mentres sexas usuario da aula 105, por exemplo, esa aula e o que contén é TEU e dos teus compañeiros e compañeiras de grupo. Pero é que, ademais, nin sequera temos o dereito que nos ampara na nosa casa a deteriorar algo da nosa propiedade, posto que as cadeiras, as mesas, a lousa e demais elementos da aula van ser utilizados por outras persoas o curso próximo, e por outras máis o seguinte, e así durante (esperemos) moitos anos. En definitiva, tes unha forte obrigación moral de ser especialmente coidadoso co equipamento do centro, e esta é unha das primeiras leccións que deberías aprender e aplicar.

En canto á **LIMPEZA**, tamén hai que eliminar outro funesto malentendido. Algo así como que, ao existir un servizo de limpeza, eu podo ensuciar o que me dea a gana, porque alguén vai vir a limpalo. O servizo de limpeza, mermado, por outra banda, polos efectos da crise, está para limpar a sucidade que xera o uso normal das nosas instalacións por un gran número de persoas. Con todo, case é un costume que as aulas ao final da mañá terminen cheas de papeis, cos libros e cadernos tirados polo chan, coas mesas e as cadeiras desordenadas, con manchas de tinta? Vímonos obrigados a pechar aseos polo mal uso que se fai dos mesmos. Iso temos que corríxilo entre todos, é un ensino básico, anterior a calquera noción de lingua española ou matemáticas. Un principio de respecto e solidariedade cara ás persoas que facilitan as nosas condicións de estudo e de traballo. Ademais, cos recortes orzamentarios, cada vez é máis difícil repor o material que temos, e se non o coidamos, cada vez traballaremos en peores condicións. Por todas estas razóns (pondo en primeiro lugar o seu elemental contido educativo) temos a intención de dar a batalla neste terreo, e rogámosche xa desde agora que nos prestes a túa axuda.

8	Móbiles
---	---------

A gran pregunta é: **QUE PINTA O MÓBIL** dun alumno/a dentro do instituto? A súa aparente utilidade, a localización, por un motivo urxente, do potencial receptor da chamada, está asegurada no centro. É máis, cun móbil pódese simular que se está onde non se está. E fronte a esa presunta (e única) vantaxe, chegan os **INCONVENIENTES**:

GUÍA DE SUPERVIVENCIA

1º) É o obxecto, polas súas características e valor, máis exposto ao roubo (desde aquí remitimos a total responsabilidade da perda, deterioración ou roubo dun teléfono móbil ou dispositivo semellante ao seu propietario, que comete, a pesar das nosas recomendacións, a imprudencia de traelo ao instituto).

2º) É requisado se se exhibe ou soa no curso dunha clase, ocasionando a inevitable perturbación do seu desenvolvemento normal e a perda de tempo e concentración. Nestes casos, o móbil só será devolto aos pais en xefatura de estudos.

3º) É relativamente fácil ceder á tentación de facer un mal uso del, como para copiar nos exames ou para facer gravacións de imaxes ou de son con intención de rirse dos demais (ou cousas peores como denigrar, acosar, vexar, etc.), que poden ser difundidos mesmo a través das redes sociais en internet, coas graves consecuencias de todo orde que iso pode ter.

4º) Pódese utilizar para realizar convocatorias gregarias a través de programas de mensaxería instantánea, como o whatsapp, que perturban, e de maneira notable, o clima de tranquilidade desexable nun centro educativo.

5º) Está acreditado que o uso incontinido do móbil provoca adicción, illamento, perda de hábitos de lecer máis saudables, como o xogo, a lectura, etc. O seu afastamento durante o seis horas de clase pode ser ata unha medida terapéutica.

Por todos estes motivos o alumnado de 1º e 2º de ESO **NON** ten permiso para traer o móbil ó centro. Se o fan, ninguén do centro se fará responsable da súa desaparición, deterioro... e poderá ser requisado polo profesorado se se fai un uso inadecuado do aparello.

9	A túa representación no centro
---	--------------------------------

O sistema democrático representativo da nosa sociedade ten tamén o seu reflexo no instituto. Como alumno/a dispós de dúas canles de representación:

A) O CONSELLO ESCOLAR é o órgano representativo máis importante do centro, no que teñen a súa voz todos os sectores da comunidade educativa. Nel hai catro representantes dos alumnos/as, elixidos por votación directa cada catro anos ou cando queda algunha vacante sen cubrir.

B) XUNTA DE DELEGADOS/AS. Ao comezo do curso elíxese o delegado ou delegada de grupo, elección que moitas veces non se toma coa seriedade que merece. Todos estes delegados son convocados polo director na xunta de delegados, para tratar cuestións relativas ao funcionamento do centro.

Debes elixir con responsabilidade aos teus representantes, tendo en conta a capacidade os candidatos para desempeñar ese papel, e non por razóns frívolas ou de pura simpatía (cando non por outras peores, como de burla ou menosprezo). Ten en conta que o delegado/a e subdelegado/a van ser os interlocutores ante a dirección do centro, os transmisores de información, os que deben realizar tarefas cuxo mal desempeño pódete prexudicar.

10	Avaliación da túa aprendizaxe
----	-------------------------------

Xa quedou dito que a función esencial dun centro educativo como o noso é darche unha boa formación académica. Para entendernos, cando ti depositas o teu impreso de matrícula asinado na secretaría do instituto, e sobre ela estámpase o selo do centro, estamos a formalizar ambas as partes unha sorte de CONTRATO que nos obriga, en esencia, ao seguinte: a ti, a asistir ás clases con regularidade, a permitir que se desenvolvan de maneira normal e a esforzarte nelas e fóra delas de acordo ás indicacións dos teus profesores e profesoras; ao instituto e ao seu persoal, obríganos a impartir os contidos contemplados na programación didáctica de cada unha das materias que forman o currículo, e a avaliar con xustiza e equidade os resultados da túa aprendizaxe, de acordo cos instrumentos e criterios establecidos nas devanditas programacións.

A este respecto debes saber que existe un procedemento de RECLAMACIÓN sobre as cualificacións, pero que só alcanza ás cualificacións finais (notas de xullo e setembro) ou ás decisións de promoción e titulación. O contido da reclamación só é considerado no caso de que non se tivo presente o estipulado nas programacións didácticas (no caso das cualificacións finais), ou na normativa vixente en materia de promoción e titulación, tanto a externa ao centro como o determinado por este no seu proxecto curricular. As reclamacións preséntanse ante a dirección do centro, existindo a posibilidade dun recurso de alzada contra esa decisión ante a administración. Con todo, o máis interesante e produtivo é tratar o asunto co profesor ou profesora da materia, aclarar os posibles malentendidos, e non caer na tentación de utilizar nunca ese trámite de maneira ventaxista (para obter por outros medios o que non se gañou co esforzo persoal) ou sen o menor fundamento na realidade educativa.

11	Actividades Complementarias e extraescolares
----	--

A vida do centro non se restrinxe ao seu perímetro. Todos os departamentos docentes teñen programadas ACTIVIDADES COMPLEMENTARIAS OU EXTRAESCOLARES que implican saídas do centro e que están pensadas para completar a túa formación.

Destacan as grandes viaxes de etapa educativa, como o de cuarto de ESO a Londres neste ano. A través das solicitudes de programas Erasmus intentaremos reunir a persoas de distintos grupos en intercambios, que teñen como meta a potenciación da aprendizaxe de linguas estranxeiras. Tamén constitúe toda unha tradición o Camiño de Santiago, que leva aos alumnos e alumnas a Santiago. Son só a mostra talvez máis destacable dunha gran oferta que leva a cabo curso tras curso.

Aquí interesa destacar varias cousas respecto diso. A primeira, é que as actividades extraescolares, que implican unha achega de cartos por parte dos seus participantes, e que desbordan o estricto marco horario do centro, son voluntarias. As actividades complementarias, realizadas dentro do horario do centro poden ser avaliábeis. A segunda, e moi importante, é que nas saídas non só seguen vixentes as mesmas normas de convivencia que se aplican no centro,

GUÍA DE SUPERVIVENCIA

senón que deben ser observadas con maior coidado, por canto fose do centro os comportamentos inadecuados son máis perigosos, comprometen a imaxe exterior do centro e producen un gran trastorno aos compañeiros e aos profesores acompañantes. A terceira é que para a participación nas actividades extraescolares é necesaria unha autorización por escrito dos responsables legais do alumno/a, por medio dun formulario que lles é entregado a eles.

Tamén poden xurdir OUTRAS INICIATIVAS FORA DO HORARIO ESCOLAR. Non é fácil, cando iso sucede, que teñan éxito, pois en xeral temos un alumnado que ten as tardes moi comprometidas (actividades deportivas, ensinos musicais ou artísticos, idiomas, etc.), e unha contorna que presenta unha gran oferta nese sentido. Con todo, poden xurdir iniciativas (como o Club de Lectura,), que che interesará ter en conta.

12	Canles de información
----	-----------------------

Sempre é importante estar ao tanto do que sucede ou vai suceder no colectivo ou organización ao que un pertence. Naturalmente, O teu PROFESOR/A é o teu principal informador no que se refire a cada unha das materias que cursas, e a el debes trasladar as túas dúbidas respecto diso.

Para cuestións que vaian máis aló dunha materia concreta, xa che dixemos que a persoa de referencia é O teu TITOR/A quen, ademais, transmitirache importantes informacións a través do plan de acción tutorial, que se vai despregando ao longo do curso, na hora de tutoría dedicada para o efecto.

Ademais destes dous medios tan directos e inmediatos, é interesante estar atento a outras fontes de información de carácter máis xeral e indirecto:

a) Páxina web do centro: contén nas súas entradas información actualizada sobre calquera aspecto concernente á vida do centro, incluídos calendarios ou convocatorias que poden ser do teu interese. Tamén ten un apartado para cada departamento docente, onde podes atopar información específica das túas materias, así como ligazóns con outros lugares de interese.

b) É interesante botar unha ollada de cando en vez ao portal da nosa administración educativa, Consellería de Educación (www.edu.xunta.es), sobre todo no apartado alumnado e familias, no que podes atopar unha gran cantidade de información sobre a oferta educativa, os currículos, o calendario escolar, e outras moitas cuestións do teu interese.

c) Facebook

13	A túa opinión
----	---------------

Aínda que soe a unha moi manida estratexia empresarial, é certo que A túa OPINIÓN, expresada de maneira construtiva e respectuosa, é unha preciosa fonte de información para mellorar o noso centro. A través das **sesións de titorías**, podedes facer chegar as vosas suxestións, opinión

GUÍA DE SUPERVIVENCIA

e propostas de mellora. Para iso articulamos dúas canles polos que nos poidan chegar as túas opinións, suxestións e propostas de mellora.

Outra canle de comunicación son as **Xuntas de delegados**, para que fagades chegar por escrito á dirección do centro as suxestións de mellora que se che ocorran. Por descontado, calquera escrito expresado de maneira incorrecta ou desconsiderada será rexeitado, así como aqueles que non se atean ao propósito desta iniciativa. Non está pensada para rexistrar problemas de índole académica, que teñen as súas propias canles a través dos profesores da materia e do teu titor/a, senón para suxerir melloras sobre o funcionamento xeral do centro. No caso de que cumpran con estes requisitos, terán tamén a súa resposta por escrito: individual, se a suxestión contén a identidade de quen a fai, ou colectiva, se aparece expresada como grupo.